

0.1 Serii de numere reale

Definiția 1.1 SERIE DE NUMERE REALE = prechea ordonată $((u_n), (s_n))$

$$u_n \in R$$

$$s_n = u_1 + u_2 + \dots + u_n, \quad \forall n \in N$$

și se notează cu $\sum_{n=1}^{\infty} u_n = \sum_{n \geq 1} u_n = \sum_{n \in N} u_n = \sum_n u_n$.

Notatii:

- $\forall n \in N$:

u_n s.n. TERMENUL GENERAL al seriei

s_n s.n. SUMA PARTIALA DE RANG n a seriei

- (u_n) s.n. sirul termenilor seriei

- (s_n) s.n. sirul sumelor partiale.

Definiția 1.2 Seria $\sum_n u_n$ s.n. CONVERGENTA dacă sirul sumelor partiale, (s_n) e convergent.

Dacă $\lim_{n \rightarrow \infty} s_n = s \in \overline{R}$ atunci $\sum_n u_n$ are suma s , și scriem $\sum_n u_n = s$.

Teorema 1.3 (CRITERIUL GENERAL DE CONVERGENTA AL LUI CAUCHY)

$\sum_n u_n$ e convergentă $\iff$

$$\forall \varepsilon > 0, \exists n_\varepsilon > 0 \text{ a.i. } \forall n, p \in N, n \geq n_\varepsilon, |u_{n+1} + u_{n+2} + \dots + u_{n+p}| < \varepsilon.$$

Teorema 1.4

$$\sum_n u_n \text{ e convergentă} \implies \lim_{n \rightarrow \infty} u_n = 0.$$

Observația 1.5

a) Teorema de mai sus e în general folosită pentru a demonstra că o serie nu este convergentă (vezi asemănarea cu criteriul lui Heine la siruri): adică, dacă descoperim că

$$\lim_{n \rightarrow \infty} u_n \neq 0 \implies \sum_n u_n \text{ e divergentă.}$$

b) exista serii pentru care $\lim_{n \rightarrow \infty} u_n = 0$ dar nu sunt convergente, de exemplu, seria armonica

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = +\infty.$$

Teorema 1.6

$$\forall m \in N, \sum_n u_n \text{ e convergenta} \iff \sum_{n=m}^{\infty} u_n \text{ e convergenta.}$$

Teorema 1.7 Daca $\sum_{n=1}^{\infty} u_n = s$ si $\sum_{n=1}^{\infty} v_n = t \implies \sum_{n=1}^{\infty} (au_n + bv_n) = as + bt$.

Teorema 1.8 Daca $\sum_n u_n$ e convergenta, atunci $\lim_{n \rightarrow \infty} r_n = 0$, cand $r_n = s - s_n$.

Exemple importante de serii:

a) SERIA GEOMETRICA

$$\sum_{n=1}^{\infty} q^{n-1}, \quad q \in R, \text{ fixat.}$$

$$\text{Atunci } s_n = 1 + q + \dots + q^{n-1} = \begin{cases} \frac{1-q^n}{1-q} : q \neq 1 \\ 1 : q = 1 \end{cases}$$

si

$$\lim_{n \rightarrow \infty} s_n = \begin{cases} \frac{1}{1-q} : |q| < 1 \\ -\infty : q \geq 1 \\ \exists : q \leq -1 \end{cases}.$$

atunci, seria e convergenta, cu suma $\frac{1}{1-q}$ daca $|q| < 1$ si divergenta in rest.

b) SERIA ARMONICA

$$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = +\infty \text{ deci e divergenta.}$$

Dem. se face usor cu criteriul lui Cauchy.

0.2 Serii cu termeni pozitivi

Definiția 2.1 $\sum_n u_n$ s.n. SERIE CU TERMENI POZITIVI daca $u_n > 0 \forall n \in N$.

Teorema 2.2 *Daca $\sum_n u_n$ e o stp atunci*

$$\sum_n u_n \text{ e convergenta} \iff (s_n) \text{ e marginit.}$$

(pt. ca daca avem o stp., (s_n) e stricit crescator).

Teorema 2.3 (PRIMUL CRITERIU AL COMPARATIEI)

Daca $\sum_n u_n$ si $\sum_n v_n$ sunt stp a.i. $\exists a > 0, \exists n_0 \in \mathbb{N}$ cu

$$u_n \leq av_n \quad \forall n \geq n_0$$

atunci

$$\sum_n v_n \text{ convergenta} \implies \sum_n u_n \text{ convergenta.}$$

$$\sum_n u_n \text{ divergenta} \implies \sum_n v_n \text{ divergenta.}$$

Exemplul 2.4 $\sum_n \frac{1}{\sqrt{n}}$ e divergenta (comparatie cu $\sum_n \frac{1}{n}$).

Teorema 2.5 (AL DOILEA CRITERIU AL COMPARATIEI)

Daca $\sum_n u_n$ si $\sum_n v_n$ sunt stp a.i. $\exists \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_n}{v_n} \in [0, +\infty]$ atunci:

1. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_n}{v_n} \in [0, +\infty] \implies \sum_n u_n$ si $\sum_n v_n$ au aceeasi natura;
2. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_n}{v_n} = 0 \implies$
  - a) $\sum_n v_n$ convergenta $\implies \sum_n u_n$ convergenta;
  - b) $\sum_n u_n$ divergenta $\implies \sum_n v_n$ divergenta;
3. $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_n}{v_n} = +\infty \implies$
  - a) $\sum_n u_n$ convergenta $\implies \sum_n v_n$ convergenta;
  - b) $\sum_n v_n$ divergenta $\implies \sum_n u_n$ divergenta;

Teorema 2.6 (AL TREILEA CRITERIU AL COMPARATIEI)

Daca $\sum_n u_n$ si $\sum_n v_n$ sunt stp a.i.

$$\exists n_0 \in \mathbb{N} \text{ a.i. } \frac{u_{n+1}}{u_n} \leq \frac{v_{n+1}}{v_n}, \quad \forall n \geq n_0$$

atunci:

1. $\sum_n v_n$ convergenta $\implies \sum_n u_n$ convergenta.
2. $\sum_n u_n$ divergenta $\implies \sum_n v_n$ divergenta.

Exemplul 2.7 $\sum_n \frac{1}{n^2}$ e convergenta (comparatie cu $\sum_n \frac{1}{n(n+1)}$).

Teorema 2.8 (CRITERIUL RAPORTULUI, AL LUI D'ALAMBERT) $\sum_n u_n$ e o stp. Atunci:

1. Daca $\exists q \in [0, 1[, \exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i. $\frac{u_{n+1}}{u_n} \leq q, \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n$ e convergenta.
2. Daca $\exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i. $\frac{u_{n+1}}{u_n} \geq 1, \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n$ e divergenta.

Propoziția 2.9 (CONSECINTA CRITERIULUI RAPORTULUI)

$\sum_n u_n$ e o stp a.i. $\exists \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_{n+1}}{u_n}$. Atunci

1. Daca $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_{n+1}}{u_n} < 1 \implies \sum_n u_n$ e convergenta.
2. Daca $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_{n+1}}{u_n} > 1 \implies \sum_n u_n$ e divergenta.

Exemplul 2.10 $\sum_n \frac{2^n n!}{n^n}$ e convergenta.

Exemplul 2.11 $\sum_n \frac{3^n n!}{n^n}$ e divergenta.

Observația 2.12 daca $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{u_n}{u_{n+1}} = 1$ nu putem aplica consecinta criteriului raportului (de ex. $\sum_n \frac{1}{n}$ e divergenta si $\sum_n \frac{1}{n(n+1)}$ e convergenta).

Teorema 2.13 (CRITERIUL RADACINII, AL LUI CAUCHY)

$\sum_n u_n$ e o stp. Atunci:

1. Daca $\exists q \in [0, 1[, \exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i. $\sqrt[n]{u_n} \leq q \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n$ e convergenta.
2. Daca $\exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i. $\sqrt[n]{u_n} \geq 1, \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n$ e divergenta.

Teorema 2.14 (CONSECINTA CRITERIULUI RADACINII)

$\sum_n u_n$ e o stp a.i. $\exists \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{u_n}$. Atunci:

1. Daca $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{u_n} < 1 \implies \sum_n u_n$ e convergenta.
2. Daca $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{u_n} > 1 \implies \sum_n u_n$ e divergenta.

Exemplul 2.15 $\sum_n \frac{n^r}{2^n}, r > 0$ e convergenta.

Exemplul 2.16 $\sum_n \left(\sqrt[3]{n^3 + 3n^2 + 1} - \sqrt[3]{n^3 - n^2 + 1} \right)^n$ e divergenta.

Observația 2.17 Dacă $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{u_n} = 1$ criteriul radacinii nu ne ofera nici o concluzie.

Teorema 2.18 (CRITERIUL LUI E.E. KUMMER)

$\sum_n u_n$ e o stp. Atunci:

1. Dacă $\exists (a_n) \subseteq \mathbb{R}_+, \exists r > 0, \exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i.

$$a_n \frac{u_n}{u_{n+1}} - a_{n+1} > r, \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n \text{ e convergenta.}$$

2. Dacă $\exists (a_n) \subseteq \mathbb{R}_+$ a.i. $\sum_n \frac{1}{a_n}$ e divergenta si $\exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i.

$$a_n \frac{u_n}{u_{n+1}} - a_{n+1} \leq 0, \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n \text{ e divergenta.}$$

Teorema 2.19 (CRITERIUL LUI J.L. RAABE-J.DUHAMEL)

$\sum_n u_n$ e o stp. Atunci:

1. Dacă $\exists q \in]1, +\infty[, \exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i.

$$n \left(\frac{u_n}{u_{n+1}} - 1 \right) \geq q, \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n \text{ e convergenta.}$$

2. Dacă $\exists n_0 \in \mathbb{N}$ a.i.

$$n \left(\frac{u_n}{u_{n+1}} - 1 \right) \leq 1, \forall n \geq n_0 \implies \sum_n u_n \text{ e divergenta.}$$

Teorema 2.20 (CONSECINTA CRITERIULUI LUI RAABE-DUHAMEL)

$\sum_n u_n$ e o stp a.i. $\exists \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{u_n}{u_{n+1}} - 1 \right)$ Atunci:

$$1. \text{Dacă } \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{u_n}{u_{n+1}} - 1 \right) > 1 \implies \sum_n u_n \text{ e convergenta.}$$

$$2. \text{Dacă } \lim_{n \rightarrow \infty} n \left(\frac{u_n}{u_{n+1}} - 1 \right) < 1 \implies \sum_n u_n \text{ e divergenta.}$$

Exemplul 2.21 $\sum_n \frac{n!}{a(a+1)\dots(a+n-1)}$ e convergenta $\iff a > 2$.

Teorema 2.22 (CRITERIUL CONDENSARII, A LUI A.L.CAUCHY)

$\sum_n u_n$ o stp a.i. (u_n) e descrescator. Atunci

$$\sum_n u_n \text{ si } \sum_n 2^n u_{2^n} \text{ au aceeași natură.}$$

Exemplul 2.23 SERIA ARMONICA GENERALIZATA

$$\sum_N \frac{1}{n^a}$$

ea are aceeași natură cu $\sum_n 2^n \frac{1}{(2^n)^a} = \sum_n \left(\frac{1}{2^{a-1}}\right)^n$,

$$\begin{aligned} \text{convergentă} &\iff a > 1 \\ \text{divergentă} &\iff a \leq 1. \end{aligned}$$

0.3 Serii cu termeni oarecare

Teorema 3.1 (CRITERIUL LUI ABEL-DIRICHLET)

$\sum_n u_n$ a.i. (s_n) e marginit. Atunci

$$\text{Dacă } (a_n) \subseteq R \text{ e un sir } \begin{array}{l} - \text{descrescator} \\ - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0 \end{array} \implies \text{seria } \sum_n a_n u_n \text{ e convergentă.}$$

Definiția 3.2 Se numeste SERIE ALTERNATA o serie de forma

$$\sum_n (-1)^n u_n, \text{ cu } u_n > 0 \forall n \in N.$$

Teorema 3.3 (TEOREMA LUI LEIBNIZ)

$$\text{Dacă sirul } (u_n) \text{ e } \begin{array}{l} - \text{descrescator} \\ - \lim_{n \rightarrow \infty} u_n = 0 \end{array} \implies \text{seria alternată } \sum_n (-1)^n u_n \text{ e convergentă.}$$

Exemplul 3.4 SERIA ARMONICA ALTERNATA

$$\sum_n \frac{(-1)^{n+1}}{n}$$

e convergentă, pentru că $\frac{1}{n} \rightarrow 0$.

Definiția 3.5 $\sum_n u_n$ s.n. ABSOLUT CONVERGENTA dacă $\sum_n |u_n|$ e convergentă.

Teorema 3.6 Dacă o serie de numere reale e absolut convergentă $\implies$ e convergentă.

Definiția 3.7 O serie s.n. SEMICONVERGENTA dacă e convergentă, dar nu e și absolut convergentă.

Exemplul 3.8 $\sum_n \frac{(-1)^{n+1}}{n}$ e semiconvergentă.